

(1)

משרד החינוך והתרבות

אגף כח אדם בהוראה

ארגז: 00014
חופשות והיעדרויות
ימי מחלה - חוזר מנהל האגף

חוזר מנהל אגף כח אדם בהוראה תשמ"ט / 1

הנחיות בדבר אופן החישוב של פיצוי בעד ימי מחלה שלא
נוצלו לעובדי ההוראה הזכאים לכך, בעקבות פסק-הדין
שניתן בנדון על-ידי בית-הדין הארצי לעבודה.

משרד החינוך והתרבות
אגף כח אדם בהוראה

ירושלים: ד' בתשרי התשמ"ט
15 בספטמבר 1988

חוזר מנהל אגף כח אדם בהוראה תשמ"ט / 1

הנחיות בדבר אופן החישוב של פיצוי בעד ימי מחלה שלא נוצלו
לעובדי ההוראה הזכאים לכך, בעקבות פסק-הדין שניתן בגדון
על-ידי בית-הדין הארצי לעבודה.

חוזר מנהל אגף כח אדם בהוראה מ"ט 1/ ד' בתשרי התשמ"ט (15 בספטמבר 1988)

מבוא

בהתאם לפסק הדין שניתן ע"י ביה"ד הארצי לעבודה (דב"ע מ"ז/95-3 מיום 2.11.87), ביחס לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו לעובדי הוראה, יהיו עובדי ההוראה אשר פרשו לגימלאות מיום 1.4.80 ואילך, זכאים לפיצוי בעד ימי מחלה שלא נוצלו, עפ"י הכללים הקיימים, בהתאם למלוא הקף משרתם, גם מעבר למשרה מלאה.

נמצא איפוא, כי פסק דין זה מחייב אותנו לערוך את הווישוב של הפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו לעובדי ההוראה הזכאים לכך, כאמור, עפ"י עקרונות שונים מאלה שנכללו בהוראות שהיו קיימות עד למועד שבו ניתן פסק הדין.

על-כן מצאנו לנכון להריא בחוזר מיוחד זה הנחיות מפורטות, בדבר אופן החישוב של מאזן וזופשת המחלה לעובדי הוראה, וכן של הפיצוי בעד חופשת מחלה שלא נוצלה, ביחס לכל עובדי ההוראה הנוגעים בדבר, כנזכר לעיל.

הנחיות אלו נוסחו בשיתוף עם מר מ' מרוז, סגן חשב משרדנו, והן ניתנות על דעת היחידה להסכמי שכר במשרד האוצר.

מדורי כח אדם בהוראה במחוזות מתבקשים איפוא לפעול בהתאם להנחיות אלו, ובכל מקרה שבו תתעוררנה שאלות נוספות בנדון, ניתן לפנות אל גב' א' בוטון, ראש ענף תנאי שירות אישיים באגף כח אדם בהוראה לשם קבלת הסברים ווספים בעניין זה.

ב ב ר כ ה

בן-ציון אל
מנהל האגף

חוזר מנהל אגף כ"א בהוראה מ"ט/1 ד' בתשרי התשמ"ט (15 בספטמבר 1988)

ענף תנאי שירות אישיים

בעקבות פסה"ד הנ"ל, אשר ניתנה בו קביעה עקרונית המחייבת כי תשלום הפיצוי הניתן לעובדי-ההוראה הזדקקים לכך, בעבור חופשת מחלה שלא נוצלה, ייעשה על-פי מלוא הקף משרתם, לרבות: כאשר המדובר הוא בהעסקה בהקף שמעל למשרה שלמה אחת, הננו לפרט להלן את ההנחיות המתחייבות מעתה מפסק-דין זה, הן מבחינה עקרונית - לגבי כל שיטת הזיכוי של חשבון חופשת-המחלה לעובדי ההוראה*, והן לגבי אופן חישובו של הפצוי עצמו לעובדי ההוראה הזדקקים לכך:

א. כאמור, אופן החישוב של הפיצוי בעד ימי מחלה שלא נוצלו לעובד הוראה הפורש לגימלאות, בנסיבות המזכורות אותו רפיצוי כנ"ל, בהתאם לכללים הקיימים בנדון, ייעשה בהתחשב במלוא הקף משרתו של העובד בכל תקופת שירותו, לרבות: כשהמדובר הוא בהעסקה בהקף עובדי-ההוראה. שמעל למשרה שלמה אחת.

חישוב הפיצוי
על מלוא-הקף
משרתם של
עובדי-ההוראה.

ב. כדי למלא אחר עיקרון זה, יש לשנות את כל שיטת הזכוי בחישוב המאזן של חופשת המחלה המגיעה לכל עובד הוראה, כפי שיוסבר להלן.

יתר על-כן, בהתחשב באמצעים הטכניים הקיימים בידי מערכת החינוך הרשמית לשם ישומה של שטת החישוב החדשה כאמור, תושחת שיטה זו על שתי הנחות-יסוד:

הנחות-יסוד
שטת חישוב
מאזן ימי
המחלה של
עובדי-ההוראה

1. הערך של כל יום מימי המחלה (או בעתיד: של כל שעה משעות המחלה -ר' דברי ההסבר בסיפא של סעיף ו' להלן), שבהם יזוכה חשבון חופשת המחלה של כל עובד הוראה, בגין העסקתו בשירות המדינה כעובד הוראה רשמי, יהא לפי ערך של משרה שלמה אחת.

* אשר לשיטת החיוב של חשבון ימי המחלה לעו"ה, אשר היתה נהוגה בעבר במערכת החינוך הרשמית, עפ"י הוראותיה של נציבות שירות המדינה, ואשר הינה נהוגה גם כיום במערכת, כפי שמתבקש ממילא מפקח הדין הו"ל, ר' דברי ההסבר בע"מ 3 להלן.

חוזר מנהל אגף כ"א בהוראה מ"ט/1 ד' בתשרי התשמ"ט (15 בספטמבר 1988)

(2) העסקתו של עובד-הוראה בהקף של משרה שלמה אחת-תזכה אותו ב-30 ימי מחלה בשנה על בסיס של ימי לוח (בניגוד-ל"ימי עבודה").

זכוי החשבון של חופשת המחלה של עובד ההוראה עפ"י הקף משרתו המשוקלל באותה שנה, לפי נוסחה זו:

ג. בהתאם לכך, ייעשה זכוי החשבון של ימי המחלה של כל עובד הוראה, מידי שנה, עפ"י הקף משרתו המשוקלל באותה שנה, ולפי נוסחה זו:

(לרבות: הקף המשרה המשוקלל $30 \times$ ימי מחלה בשנה למשרה מלאה העסקה בהקף שמעל למשרה מלאה).

לדוגמא: עובד הוראה שהועסק בשנה"ל תשמ"ח בהקף של 120% משרה-יעמדו לזכות חשבון ימי-המחלה שלו בעבור אותה שנה-36 ימי מחלה (כשכל יום מימי מחלה אלה מחושב לפי משרה שלמה אחת), עפ"י החישוב דלקמן:

$$36 \text{ יום} = \frac{30 \times 120}{100}$$

ד. מובן כי במקביל לשיטה זו, שבה יזוכה החשבון של ימי המחלה של כל עובד-הוראה, בהתאם להקף העסקתו (לרבות: העסקה שמעבר למשרה שלמה אחת), הרי גם חיוב חשבוננו של עובד הוראה כנ"ל בגין ימים שהוא נעדר בהם מעבודתו מפאת מחלה, ייעשה בהתחשב במלוא הקף משרתו, כמפורט להלן:

עובד הוראה כנ"ל, אשר הועסק כאמור, בשנה"ל תשמ"ח, בהקף של 120% משרה, ובהתאם לכך-זוכה חשבון חופשת המחלה שלו לאותה שנה ב-36 ימי מחלה, כמוסבר לעיל, ואשר נעדר מעבודתו מפאת מחלה באותה שנה במשך 10 ימים, יחוייב חשבון חופשת המחלה שלו לאותה שנה ב-12 יום מחופשת המחלה הצבורה העומדת לרשותו, לפי חישוב זה:

$$12 = \frac{10 \times 120}{100} \text{ (ימי היעדרותו מפאת מחלה)}$$

חוזר מנהל אגף כ"א בהוראה מ"ט/1 ד' בחשרי התשמ"ט (15 בספטמבר 1988)

לתשומת לב:

בנקודה זו, מן הראוי להדגיש, כי שטה זו של חיוב חשבון ימי המחלה של עובדי ההוראה, בהתאם להקף משרתם, גם כאשר המדובר הוא בהעסקה שמעל למשרה שלמה אחת, היתה קיימת מאז ומתמיד במערכת החינוך הרשמי, לגבי כל עובדי ההוראה המועסקים בה, וזאת - במקביל להוראותיה של נציבות שירות המדינה בעבר, ביחס לאופן הזכוי של חשבון ימי המחלה של עובדי הוראה, שלפיו לא היה ניתן לזכות את העובד ביותר מאשר - 30 ימי מחלה בשנה, לפי משרה שלמה אחת, גם אם היה מדובר בעובד שהועסק בהקף שמעל למשרה שלמה אחת.

בהתאם לכך, עובדי הוראה, אשר היו מועסקים בעבר בהקף שמעל למשרה שלמה אחת, ואשר בעת שנאצלו להעדר מהעבודה מפאת מחלה, עמיה לזכותם חופשת מחלה צבורה, בגין כל שנות שירותם הקודמות עד לאותו זמן, היו זכאים, בהתאם להנחיות נציבות שירות המדינה, להמשיך ולקבל, בעת חולצם את משכורתם המלאה בעבור כל הקף העסקתם, אך תמורת זאת - חויב חשבון ימי - המחלה הצבורים שעמדו לרשותם (אשר כזכור, ערכו של כל יום מימי המחלה הצבורים חושב על בסיס העסקה בהקף של משרה שלמה אחת), בהתאם להקפה המלא של העסקתם; הוה אומר, כי עובד הוראה כנ"ל שהועסק בהקף של - 120% משרה, חויב חשבון ימי המחלה שעמד לרשותו ב- 1.2 ימי מחלה על כל 1 יום מימי העדרותו עקב מחלה כאמור.

חוזר מנהל אגף כ"א בהוראה מ"ט/1 ד' בתשרי התשמ"ט (15 בספטמבר 1988)

ה. הואיל ועל-פי פסק-דין זה עלינו להחיל את הכללים הנזכרים לעיל (בדבר אופן הזכו' והחיוב של חשבון חופשת המחלה לעובדי ההוראה, לצורך החישוב- המפורט להלן- של הפיצוי עצמו בעד ימי מחלה שלא נוצלו), על עובדי ההוראה שפרשו לגמלאות, בנסיבות האמורות, מיום 1.4.80 ואילך, לגבי כל תקופת שירותם בעבר, אנו מציעים בזה דרך שיהא בה כדי לפשט את אופן הזכו' והחיוב של חופשת המחלה הצבורה כאמור, לגבי כל תקופת שירותם של העובדים בעבר, ולהקל בכך גם על אופן החישוב של הפיצוי עצמו בעד ימי מחלה שלא נוצלו, בעיקר לגבי עובדי-ההוראה שהועסקו בעבר, כאמור, במשך תקופה ארוכה בהקף שמעל למשרה שלמה אחת:

אופן החישוב של מאזן חופשת המחלה של עובדי- ההוראה לגבי כל תקופת שירותם בעבר, לשם חישוב הזכו' המגיע להם בעד חופשת מחלה שלא נוצלה.

1. תחילה יש לחשב מהו הקף העסקתו המשוקלל של עובד ההוראה במשך כל תקופת שירותו. חישוב זה ייעשה ע"י סיכום השיעור של משרתו בכל שנה ושנה, במשך כל תקופת שירותו וחלוקת סכום השעות השבועיות המתקבל מהסיכום הנ"ל-במספר שנות עבודתו.

ואולם, במקרה שהמדובר הוא בעובד שיחידת העבודה שלו השתנתה במשך תקופת שירותו, יש לוודא תחילה שהבסיס למשרתו בכל השנים יהא שווה, ורק אחר-כך לסכם את מכסת שעות עבודתו השבועיות, כפי שהיו בכל שנה ושנה.

לדוגמא: אם מורה החל עבודתו בחינוך היסודי עפ"י יחידת עבודה של 30 ש"ש, ולאחר 20 שנה עבר לעבוד בכיתות ז' ח' ובסיס משרתו השתנה ל-24 ש"ש, ומשרתו הסתכמה מאז, במשך 5 השנים האחרונות לשירותו ב-20/24 ש"ש, יש לחשב תחילה מה היה שיעור משרתו בפועל של אותו מורה, אילו חושבה על בסיס של 30 ש"ש למשרה מלאה - שהוא הבסיס שעל-פיו חושבה משרתו במרבית שנות שירותו, כמפורט להלן:

$$\frac{20 \times 30}{24} = 25$$

יוצא איפוא, כי לגבי אותן 5 שנים- יהא עלינו לחשב את שיעור משרתו כאילו היה רשום בהן 25/30 ש"ש במקום 20/24 ש"ש.

לאחר-מכן, יש לחשב באחוזים את הקף ההעסקה המשוקלל שנחקבל, וזאת-על פי יחידת העבודה שהעובד היה מועסק בה, בהתאם לרובד החינוכי שהוא עבד בו (או בהתאם לבסיס המשרה שלפיו חושב הממוצע המשוקלל בכל שנות שירותו, כמוסבר לעיל)

לדוגמא: אם שיעור משרתו המשוקלל של עו"ה בחינוך היסודי עפ"י החישוב הנ"ל הוא 42 ש"ש, הרי הקף העסקתו המשוקלל עומד על 140% משרה, כמפורט להלן:

$$\frac{42 \times 100}{30} = 140\%$$

חוזר מנהל אגף כ"א בהוראה, מט/1 ד' בחשרי התשמ"ט (15 בספטמבר 1988)

2. לאחר מכן יש לחשב מהו סכום כל ימי המחלה הצבורים העומדים לזכותו של עובד - ההוראה בגין כל תקופת שירותו.

לדוגמא: עובד הוראה שההקף המשוקלל של העסקתו בכל 18 שנות שירותו (מיום 1.9.70 עד יום 31.8.88) הוא בשיעור של 110% משרה, יהא זכאי ל-594 ימי מחלה צבורים (לפי משרה שלמה אחת), בגין כל תקופת שירותו, כמפורט להלן:

(א). מספר ימי המחלה שהעובד זכאי להם בשנה אחת הוא - 33 יום -

$$33 \text{ יום} = \frac{30.110}{100}$$

(ב). מספר ימי המחלה ל-18 שנות שירות הוא - $594 \text{ יום} = 33 \times 18$

3. בשלב הבא - יש לסכם את ימי העדרותו, של העובד מפאת מחלה במשך כל שנות עבודתו, עפ"י הרישום הקיים, ולחייב את חשבון חופשת המחלה הצבורה העומדת לרשותו בימי ההיעדרות - בהתאם להקף העסקתו המשוקלל בכל השנים.

לדוגמא: עובד הוראה כנ"ל שהקף העסקתו המשוקלל בכל השנים עומד על 110% משרה, אשר לזכותו עומדים 594 ימי מחלה צבורים (לפי משרה שלמה אחת), ואשר נעדר בכל תקופת שירותו - במשך 50 יום מפאת מחלה - יחוייב חשבון ימי המחלה שלו ב-55 ימי מחלה (לפי משרה שלמה אחת), כמפורט להלן:

$$55 \text{ יום} = \frac{50.110}{100}$$

4. עפ"י חישוב זה - נותרו אפוא לזכותו של העובד הנ"ל 539 ימי מחלה (לפי משרה שלמה אחת) אשר לא נוצלו על-ידיו: $539 \text{ יום} = 594 - 55$

5. אופן חישוב הפצוי בעד ימי מחלה אלה שלא נוצלו ייעשה בהתאם להנחיות שניתנו בחוזר שהוצא בנושא זה ע"י אגף הכספים של משרדנו (קרי: חשבונת המשרד) ביום 23.12.81 כדלקמן:

א. שיעור ימי המחלה שנוצלו: $9.26\% = \frac{55.100}{594}$

ב. לפי זה מגיע לעובד בעד כל 30 ימי מחלה שלא ניצל - שכר 4 ימים

ג. מספר ימי-השכר המגיעים לו: $72 \sim 71.86 = \frac{539 \times 4}{30}$

ד. התשלום ברוטו המגיע לו כפצוי:
 משכורת אחרונה $\times 2.88 =$ משכורת אחרונה* $\times 72$
 25^{**}

הפצוי ברוטו המגיע לעובד ההוראה הוא אפוא, של 2.88 חודשי-שכר.

* המשכורת האחרונה במקרה זה שווה למשכורת הקובעת, לצרכי גימלאות, לפי משרה מלאה.

** יש לחלק ב-25, משום ש "שכר-יום" - לצורך זה - שווה ל-1/25 ממשכורתו של העובד כמוסבר לעיל.

חוזר מנהל אגף כ"א בהוראה מ"ט/1 ד' בחשרי התשמ"ט (15 בספטמבר 1988)

- המשכורת
שעל-פיה
יחושב הפצוי
בעד חופשת
מחלה שלא
נוצלה.
1. לתשומת לב: הואיל, וכפי שהוסבר לעיל, הרי לצורך חישוב הפצוי
בעד ימי מחלה שלא נוצלו לעו"ה, בהתאם למלוא הקף העסקתם,
כנדרש על-פי פסק-הדין הנ"ל, שונתה גם כל שיטת חישוב מאזן
ימי המחלה הצבורים של עובדי ההוראה, כמוסבר לעיל, כשהחישוב
מתבסס תמיד על ההנחה שערך כל יום מימי המחלה הצבורים מחושב
על-פי משרה שלמה אחת, הרי המשכורת שעל-פיה יהא על המעסיק לחשב
בסופו של דבר, את הפצוי, כאמור, תהיה תמיד - המשכורת הקובעת
לפי משרה שלמה אחת, עפ"י דרגתו וויתקו של עובד ההוראה הנוגע
בדבר, והתוספות הקבועות הכלולות במשכורתו ערב פרישתו לגימלה,
ללא כל קשר עם הקף משרתו וגובה משכורתו בפועל בשנה האחרונה
לעבודתו, וחישוב הפצוי ייעשה איפוא, כאמור, בהתאם להנחיות
ולכללים שפורטו בנדון בחוזר חשבונות המשרד מיום 23.12.81, בדבר
פצוי בעד חופשת מחלה שלא נוצלה, כנזכר בסעיף ה' 5 דלעיל.
2. כאמור, דרך החישוב המוצעת בסעיף ה' דלעיל, באה להקל על עובדי
הלשכות המחוזיות, שיהא עליהם לחשב את גובה הפצוי הנ"ל לעובדי
ההוראה הזכאים לכך-לגבי כל שנות עבודתם בעבר, שבהן היה הקף
העסקתם מעל למשרה שלמה אחת.
- שיטת חישוב
מאזן חופשת
מחלה של עו"ה-
זחל מ-1.9.88
- ואולם, החל מיום 1.9.88 ואילך, יש לחשב את מאזן ימי המחלה של
כל עובדי ההוראה המועסקים במערכת החינוך הרשמי, מיד י שנה בשנה
על-פי העקרונות הנזכרים בסעיפים: א', ב', ג' ו-ד' לעיל, ובהתאם
להקף משרתו המדויק של כל עובד-הוראה בכל שנה ושנה, כאשר
מוסכם כבר כיום, בין כל הגורמים הנוגעים בדבר (במשרדנו, במשרד
האוצר ובארגוני המורים), כי חישוב זה, יתבצע לפי שעות,
כשבסיום כל שנת לימודים יתורגמו שעות חופשת המחלה שנותרו
לזכותו של עובד ההוראה - לימי-מחלה, לפי ערך של משרה שלמה אחת.
- הנחיות מפורטות ביחס לאופן החישוב השוטף של מאזן חופשת המחלה
של עובדי ההוראה לפי שעות, יפורסמו על-ידינו, לאחר שיסוכמו
עם כל הגורמים הנוגעים בדבר, בחוזר נפרד-בזמן הקרוב.